

Συμπεράσματα του Συνεδρίου

Νικόλαος Σκανδάλης

Με τη στρογγύλη τράπεζα που είχε σαν θέμα το Ελικοβακτηρίδιο του πυλωρού και το MALT λέμφωμα τελείωσε και το 5^ο Συνέδριο της Εταιρείας μας για το Ελικοβακτηρίδιο. Η εντυπωσιακή συμμετοχή των συναδέλφων, που κατά τη μεγάλη πλειονότητα ήταν και εφέτος κλινικοί, δείχνει ότι το Ελικοβακτηρίδιο του πυλωρού εξακολουθεί να απασχολεί τον ιατρό κυρίως στον τρόπο θεραπείας και στη σχέση του Ελικοβακτηρίδιου με το MALT λέμφωμα. Όπως είχα τονίσει και κατά την έναρξη του Συνεδρίου κύριος στόχος ήταν η πλήρης και λεπτομερής ανάπτυξη των δύο αυτών θεμάτων και έχω τη γνώμη ότι αυτό επετεύχθη με τον καλύτερο δυνατό τρόπο χάρις στις δύο κατά γενική ομολογία στρογγύλες τράπεζες και τη διάλεξη του A. Wotherspoon.

Είναι προφανές ότι μέχρι σήμερα ιδανική θεραπεία για την εκρίζωση δεν έχει ακόμη βρεθεί. Ιδανική θεραπεία, όπως όλοι γνωρίζουμε, θα ήταν η βραχυχρόνιος μονοθεραπεία με μηδαμινή τοξικότητα και αποτελεσματικότητα εκρίζωσης σχεδόν 100%. Δυστυχώς, μέχρι τώρα, η θεραπεία παραμένει τριπλή (PPIs και δύο αντιβιοτικά) με ποσοστό εκρίζωσης στην καλύτερη περίπτωση 80% και με όχι ασήμαντο αριθμό ανεπιθυμήτων ενεργειών, που οφείλονται σε συντριπτική πλειοψηφία στα χορηγούμενα αντιβιοτικά. Στο Συνέδριο συζητήθηκε και πάλι το σοβαρό θέμα της αναπτυσσόμενης αντοχής του Ελικοβακτηρίδιου του πυλωρού στα διάφορα αντιβιοτικά που χρησιμοποιούνται για την εκρίζωση και τονίσθηκε με ιδιαίτερη έμφαση ο σωστός τρόπος χορήγησης αυτών, ούτως ώστε να αποφεύγεται, όσο είναι δυνατόν, η συνεχώς αυξανόμενη αντίσταση από την κακή χρήση.

Η μη πλήρης ίαση του MALT λεμφώματος σε πολλές περιπτώσεις, όπως ιδιαίτερα τονίσθηκε από την κ. Σκανδάλη, θέτει το πολύ σοβαρό ερωτηματικό εάν η αποτελεσματική εκρίζωση είναι επαρκής ή χρειάζεται άλλης μορφής συμπληρωματική θεραπεία (π.χ. τοπική ακτινοθεραπεία). Εάν παραμένει ο παθολογικός κλώνος της νόσου μέχρι πότε θα πρέπει να παρακολουθούμε τον ασθενή; Σε αυτά τα σοβαρά ερωτήματα η παγκόσμιος ιατρική κοινότητα δεν μπόρεσε μέχρι τώρα να δώσει μία σαφή απάντηση. Ευελπιστώ στο μέλλον περισσότερες και μεγαλύτερες μελέτες να δώσουν λύση στα προβλήματα που απασχόλησαν και αυτό το Συνέδριο.

Τελειώνοντας, θα ήταν παράλειψή μου να μην αναφέρω το σημαντικό αριθμό και την ποιότητα των ερευνητικών εργασιών που παρουσιάσθηκαν στο Συνέδριο και να ευχαριστήσω τόσο εγώ όσο και η Οργανωτική Επιτροπή όλους τους συμμετέχοντες.